

เริ่มครั้งที่ ๕

(๒๑ ก.พ.๖๕)

คำพิพากษาต้องไม่เกินฟ้อง มาตรา ๑๙๒

▶ มาตรา ๑๙๒ วรรค ๑

๑. ห้ามพิพากษา / สั่ง **เกินคำขอ**

๒. ห้ามพิพากษา / สั่ง ในข้อ(เท็จจริง) ที่โจทก์**ไม่ได้กล่าวมาในฟ้อง**

ข้อสังเกต

++ นอกจากใช้กับขอให้ลงโทษแล้วยังใช้กับคำขอต่อเนื่องด้วย

++ จะสัมพันธ์กับ ม.๑๕๘(๕) และ (๖)

++ จะสัมพันธ์กับ ม.๑๙๒ วรรค ๔ ด้วย

ฎ.๑๐๗๗/๕๐ ถ้าบรรยายฟ้องแต่ไม่ขอทำฟ้องเท่ากับไม่ประสงค์ให้ลงโทษ

ฎีกาหลัก

ฎ.๕๓๓๗/๕๒ ม.๑๙๒ ๖.๑ กำหนดกรอบอำนาจการพิจารณาคดีของศาล หรือ การชี้ขาดคดีไว้ ๒ ประการคือ **ห้ามมิให้พิพากษาหรือสั่งเกินคำขอ** ประการหนึ่งกับ **ห้ามมิให้พิพากษาหรือสั่งในข้อที่โจทก์มิได้กล่าวมาในฟ้อง** อีกประการหนึ่ง ซึ่งอยู่ในบังคับศาลที่จะพิพากษาหรือสั่งเกินประการใดไม่ได้ และทั้งสองประการเป็นเรื่องที่โจทก์จะต้องระบุมารวมในคำฟ้อง

สรุป ในคำฟ้องต้องมีทั้งสองอย่างคือทั้งบรรยายฟ้องและขอมาท้ายฟ้อง

▶ ข้อสังเกต

ฎ.๘๕๙๙/๖๐ ม.๑๙๒ ๖.๑ ใช้ในชั้นอุทธรณ์ด้วย โดยจะต้องพิจารณาประกอบ ม. ๒๑๕ และ ๒๑๒

ฎ.๗๐๘๖/๕๙ ฟ้อง จล.ทั้งสาม **ร่วมกันลักทรัพย์ซึ่งอยู่ในความครอบครองของ ร.**

แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าจำเลยทั้งสามให้ ร. ไปเช่าซื้อแล้วนำมาแลกกับเงิน ๑๐,๐๐๐บาท หาใช่เป็นการลักทรัพย์จาก ร. **แต่เป็นการใช้ให้ ร. ไปฉ้อโกง**

ผู้เสียหาย จึงเป็นการเกินคำขอ หรือมิได้กล่าวมาในฟ้อง ตาม ม.๑๙๒ ๖.๑ ต้องยกฟ้อง

ฎ.๙๑๔๐/๕๐ พ้องพยายามฆ่าโดยไตร่ตรองไว้ก่อนตาม ม.๑๘๙ (๔)

ทางพิจารณาได้ความว่า **ทำให้ผู้อื่นกลัว หรือตกใจโดยการขู่เข็ญ** ตาม ม.๓๙๒

ก็ลงโทษไม่ได้เพราะเป็นกรณีที่โจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษตาม ม.๑๙๒ ว.๔

ฎ.๕๗๑๐/๕๑ พ้องวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่นตาม ม.๒๑๗และ๒๑๘ ได้ความว่า

ทรัพย์นั้นจำเลยเป็นเจ้าของรวม ศาลลง ม.๒๒๐ ว.๒ ทำให้เกิดเพลิงไหม้

ทรัพย์ของตนเองจนน่าจะเป็นอันตรายแก่ผู้อื่นไม่ได้ เพราะโจทก์ไม่ได้กล่าว

มาในฟ้องตาม ม.๑๙๒ ว.๑ **(ไม่ใช่ต่างกันที่เจตนากับประมาท**

แต่เจตนาคนละฐานความผิด ม.๒๒๕ทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยประมาท)

▶ **ฎ.๕๒๘๐/๕๐** แต่ถ้าฟ้องทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่

วัตถุของตนเองจนน่าจะเป็นอันตรายตาม ม.๒๒๐

แต่ได้ความว่าทำให้เกิดเพลิงไหม้โดยประมาทตาม ม.๒๒๕

ลงได้ เพราะเป็นข้อแตกต่างระหว่างเจตนากับประมาท

ตาม ม.๑๙๒ ว.๓

มาตรา ๑๙๒ วรรค ๒

▶ **มาตรา ๑๙๒ วรรค ๒** (ต้องดูประกอบวรรค ๓)

หลัก ข้อเท็จจริงที่บรรยายฟ้อง กับข้อเท็จจริงที่ได้จากทางพิจารณา
ต้องตรงกัน หากแตกต่างกันให้ศาลยกฟ้อง

ข้อยกเว้น

๑. ข้อแตกต่างนั้นไม่ใช่ข้อสาระสำคัญ
๒. จำเลยมิได้หลงต่อสู้
๓. ลงโทษตามข้อเท็จจริงที่ได้ความได้

ฎ.๔๑๖๖/๕๐ ฟ้องว่าจำเลยพยายามฆ่า ทางพิจารณาได้ความว่าจำเลยต้องการ
ฆ่าผู้อื่นแต่**กระทำโดยพลาด**ต่อผู้เสียหาย แม้โจทก์ไม่ได้บรรยายว่าเป็นการ
กระทำโดยพลาดมาด้วย **ก็ไม่ถือว่าเป็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏในทางพิจารณา**
แตกต่างกับข้อเท็จจริงที่กล่าวในฟ้อง ตาม ม.๑๙๒ ว.๒

ฎ.๙๒๔๔/๕๓ กระทำโดยพลาดทำร้ายร่างกาย (วินิจฉัยแนวเดียวกัน)

แต่ **ฎ.๙๐๒๔ /๕๐** ฟ้องว่ากระทำโดยพลาด แหงผู้ตายแล้วแทงอีก **ผู้เสียหายมากัน**
เลยพลาดถูกผู้เสียหาย แสดงว่าให้ลงโทษกรรมเดียว ตาม ม.๙๐ แต่ได้ความว่า
เจตนาฆ่าผู้ตายแล้วยังทำร้ายผู้เสียหายอีก เป็นเรื่องไม่ประสงค์ลงโทษ ตาม ว.๔

ฎ.๖๒๙๔/๖๐ ฟ้องจำเลยทำผิดคนเดียว ได้ความว่าจำเลยร่วมกับพวกทำผิด เป็น
 ข้อแตกต่างในรายละเอียด เมื่อจำเลยไม่หลงต่อสู้อุ้งโทษได้ ตาม ม.๑๙๒ ๖.๒

ฎ.๗๕๘๓/๖๐ ลักทรัพย์ผู้เสียหาย ได้ความว่าผู้ครอบครองทรัพย์เป็นคนอื่นก็มีใช้
 ข้อแตกต่างในข้อสาระสำคัญ เมื่อจำเลยไม่หลงข้อต่อสู้อุ้งโทษได้

ฎ.๘๑๘๕/๖๑ ฟ้องว่าชิงสร้อยคอทองคำพร้อมพระเครื่องเหรียญหลวงพ่อกับเป็น
 หน้าเสื่อแต่ทางพิจารณาได้ความว่า ชิงสร้อยแสนเลสพร้อมพระเครื่องเหรียญ
 หลวงพ่อกับเป็นหน้าเสื่อ เป็นเพียงรายละเอียดไม่ใช่ข้อสำคัญและจำเลย
 ไม่หลงต่อสู้อุ้งได้ตาม ๖.๒

ฎ.๙๔๒๕/๕๙ ฟ้องลักทรัพย์ของคนหนึ่ง ได้ความลักทรัพย์เดียวกันแต่
 เป็นของอีกคนก็ตามแต่ก็เป็นของผู้อื่น เมื่อ ก.ม.มิได้บังคับเด็ดขาด
 ว่าต้องระบุชื่อเจ้าของทรัพย์เสมอไป ข้อแตกต่างจึงเป็นการต่างใน
 รายละเอียดมิใช่ข้อแตกต่างในข้อสาระสำคัญ เมื่อจำเลยไม่ได้หลงต่อสู้อุ้ง
 โทษได้ตามข้อเท็จจริงที่ได้ความได้ ม.๑๙๒ ๖.๒

มาตรา ๑๙๒ วรรค ๓

▶ **มาตรา ๑๙๒ วรรค ๓** ข้อแตกต่างที่**ไม่ถือว่า**ต่างกันสาระสำคัญ

๑. รายละเอียด เช่น เวลา / สถานที่ กระทำความผิด

๐๐** ไม่ได้กล่าวถึงสิ่งของ หรือบุคคล ... จึงต้องย้อนไปวรรค ๒ ดูแล้วแต่กรณี

๒. ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ๘ ฐาน

ลักทรัพย์ / กรรโชก / รีดเอาทรัพย์ / ฉ้อโกง / โกงเจ้าหนี้

ยักยอก / รับของโจร / ทำให้เสียทรัพย์

๓. เจตนา / ประมาท

ผล ไม่ถือว่าแตกต่างกันในข้อสาระสำคัญ**** จะย้อนกลับไปวรรคสอง

ก. ถ้าจำเลยไม่หลงต่อสู้ ลงตามทางพิจารณาได้

ข. ไม่ถือว่าข้อแตกต่างนั้นเป็นเรื่องเกินคำขอตามวรรคหนึ่ง

ค. ไม่ถือว่าข้อที่พิจารณาได้ความนั้นเป็นเรื่องที่โจทก์

ไม่ประสงค์ลงโทษตามวรรคสี่

ง. แต่จะลงโทษเกินอัตราโทษสำหรับความผิดตามที่ขอไม่ได้

ข้อสังเกต

๑. **ไม่รวม** วังราวทรัพย์ / ชิงทรัพย์ / ปล้นทรัพย์ / บุกรุก

๒. **แต่** วังราวทรัพย์/ชิงทรัพย์/ปล้นทรัพย์ **มีรากฐานเดิมมาจากลักทรัพย์**

ถ้าฟ้องฐานเหล่านี้ เท่ากับโจทก์ฟ้องฐานลักทรัพย์ด้วย (ฎ.๘๙๙/๓๒)

ฎ.๘๒๑/๐๒ **บุกรุก** มีองค์ประกอบแตกต่างจากความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

ฐานอื่นหากต่างจากฟ้องถือว่า**ต่างกันสาระสำคัญ** แม้จำเลยจะ

ไม่หลงต่อผู้ศาลก็ต้องยกฟ้อง

๓. ยกเว้นหลักเรื่องสอบสวน ตามมาตรา ๑๒๐ แม้ความผิดที่พิจารณาได้นั้น

พนักงานสอบสวนจะไม่ได้สอบสวนมาก่อนก็ไม่ตัดอำนาจศาลที่จะลงโทษ

เพราะ ม.๑๒๐ ห้ามอัยการฟ้อง แต่ไม่ห้ามศาลลงโทษ

๔. หากเป็นความผิดต่อส่วนตัว ข้อเท็จจริงทางพิจารณาฐานความผิดที่

ได้ความนั้นต้องมีการร้องทุกข์มาก่อน มิฉะนั้นจะส่งผลถึงอำนาจฟ้อง

(สำหรับเรื่องร้องทุกข์นี้ใช้ทั้งวรรคสาม นี้ และวรรคหกด้วย)

▶ **ฎ.๔๙๐๖/๕๓** ฟ้องขอห้ามข่มขืนโดยมีอาวุธปืน ตาม ป.อาญา
 ม.๒๗๖ ว.๒ ดังนี้แม้จะฟังว่าข่มขืนตาม ม.๒๗๖ ว.๑ ศต.มีอำนาจ
 ลงโทษตาม ม.๑๙๒ ว.๖ แต่เมื่อผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์ตามระเบียบ
 เพียงแต่แจ้งความไว้เป็นหลักฐาน โดยไม่มีเจตนาให้ผู้กระทำความ
 ด้รับโทษ การสอบสวนจึงไม่ชอบตาม ม.๑๒๑ ว.๒ ทำให้อัยการ
 ไม่มีอำนาจฟ้อง ศาลจึงไม่มีอำนาจลงโทษ

++ ความผิดที่พิจารณาได้ความนั้นต้องยังไม่ขาดอายุความด้วย
ฎ.๑๖๐๘๑-๓/๕๕ ฟ้องลักทรัพย์ได้ความว่ายกยกทรัพย์ ไม่ถือว่า
 ต่างกันในสาระสำคัญ ลงยกยกได้ แต่ยกยกไม่ได้ร้องทุกข์
 ภายในกำหนด จึงขาดอายุความ ลงโทษไม่ได้

ข้อสังเกต ฎีกานี้ผู้เสียหายฟ้องเอง

มาตรา ๑๙๒ วรรค ๔

๑. ข้อเท็จจริงตามฟ้อง และตามทางพิจารณาไม่ต่างกัน แต่เป็นเรื่องที่โจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษ
๒. กฎหมายห้ามลงโทษตามข้อเท็จจริงนั้น
๓. โจทก์ประสงค์หรือไม่ให้ดูจากคำขอท้ายฟ้อง
๔. แต่มีข้อยกเว้น โดยวรรค ๓ และวรรค ๖ ให้ลงได้

มาตรา ๑๙๒ วรรค ๕ อ้างฐานความผิดหรือบทมาตราผิด

ศาลลงตามที่ถูกต้องได้

๑. ต้องเป็นกรณีที่ข้อเท็จจริงจากการบรรยายฟ้อง และทางพิจารณาตรงกัน แต่อ้างฐานความผิด หรือบทมาตราผิด แต่ถ้าไม่ตรงกันจะเป็นกรณีไม่ประสงค์ให้ลงโทษตาม วรรค ๔

ฎ.๓๔๕๔/๒๓ ฐานความผิดหรือบทมาตราผิดนั้นต้องเป็นเรื่องที่โจทก์ประสงค์ให้ลงโทษด้วย

๒. ปัญหาก็เกิดกับเหตุการณ์ หรือกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท

คือบรรยายฟ้องมาแต่ไม่ขอให้ลงโทษ ซึ่งเป็นเรื่องของวรรค ๔

๓. การอ้างผิดนั้นต้องมีการอ้างด้วย ไม่ใช่ไม่อ้างเลย **การอ้างกฎหมาย**

ที่ถูกยกเลิกแล้วเท่ากับไม่ได้อ้าง

ฎ.๖๔๔๔/๔๖ ฟ้องขอให้ลงโทษตาม พ.ร.บ.ควบคุมการประกอบโรคศิลปะ

พ.ศ.๒๔๗๙ ม.๑๑ แต่ความผิดดังกล่าวมีบัญญัติใน พ.ร.บ.วิชาชีพเวชกรรม

พ.ศ.๒๕๑๑ ม.๒๑ เท่ากับยกเลิก กม. เก่าแล้ว การอ้างกม.ที่ถูกยกเลิก

เท่ากับไม่ได้อ้าง

มาตรา ๑๙๒ วรรค ๖ ความผิดตามฟ้องรวมการกระทำหลายอย่าง

และการกระทำแต่ละอย่างเป็นความผิดได้อยู่ในตัวเอง ศาลลงโทษ
ตามความผิดที่ได้ความ

๑. ฟ้องบทรหนัก / ฉกรรจ์ ได้ความว่าเป็นบทรหมดา ลงได้

๒. ข่มขืน ได้ความว่าเป็นอนาจาร (ฎ.๔๐๒๔/๓๔)

๓. ฟ้องปล้นทรัพย์ ได้ความว่าชิงทรัพย์/ลักทรัพย์/ทำร้าย (ฎ.๓๖๓๐/๕๐,
๒๖๑๖/๓๑)

๔. ฟ้องตัวการได้ความว่าเป็นผู้ใช้ ลงผู้สนับสนุน (ฎ.๕๑๒๘/๕๗) **F**

๕. ฟ้องผู้ใช้แต่ได้ความว่าทำผิดเอง ไม่ใช่ข้อแตกต่างในสาระสำคัญ

ลงตัวการได้ (ฎ.๙๓๖๗/๕๖)

๖. ความผิดที่พิจารณาได้ความต้องยังไม่ขาดอายุความ (ฎ.๒๒๓๘/๕๖)

๗. ถ้าเป็นความผิดอันยอมความได้ อัยการฟ้องต้องมีการร้องทุกข์

(ฎ.๕๙๐๖/๕๓)

ฎ.๕๕๒/๕๙ ความผิดฐานทำให้ผู้อื่นตกใจกลัวตาม ม.๓๙๒ ไม่รวมอยู่ใน

ความผิดฐานพยายามฆ่า

E

ข้อสังเกต

๑. ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณาต้องเป็นข้อเท็จจริงจากทางนำสืบ
ของโจทก์ไม่ใช่จากการรับสารภาพของจำเลย

ฎ.๕๖๖๖/๕๕ โจทก์ฟ้อง ส.๑ ลักทรัพย์ ส.๒และส.๓ รับของโจร ทางพิจารณา

ส.๒และส.๓ ให้การรับสารภาพลักทรัพย์ โจทก์ไม่ติดใจสืบ กรณีไม่ใช่

ส.๒และ ๓ รับสารภาพตามฟ้อง เมื่อโจทก์ไม่สืบต้องยกฟ้อง และไม่ใช้

ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในทางพิจารณาแตกต่างกับฟ้อง เพราะเป็นข้อเท็จจริง

ที่ได้จากการรับสารภาพของจำเลย

D

๒. แนวฎีกาเกี่ยวกับความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

ฎ.๘๓๑/๓๒ ฟ้องชิงทรัพย์สินได้ความว่าโจทก์ฟ้องว่าจำเลยลักทรัพย์ได้แต่ลง
โจทก์ฟ้องว่าจำเลยลักทรัพย์ไม่ได้เพราะเป็นเรื่องที่โจทก์ไม่ประสงค์ให้ลงโทษ

๓. ฟ้องลักทรัพย์หรือรับของโจรทรัพย์สินอย่างหนึ่ง ทางพิจารณาได้ความว่า
เป็นทรัพย์สินอีกอย่าง ถือว่าแตกต่างกันในสาระสำคัญตาม ว.๒ และ
ไม่ใช่เรื่องที่โจทก์ประสงค์ให้ลงโทษตาม วรรค ๔ (ฎ.๘๘๐๒/๔๓)

C

ฎ.๑๙๙๕/๑๘ ฎ. แต่ถ้าเป็นทรัพย์สินเดียวกันเพียงแต่เรียกชื่อต่างกัน
หรือเรียกชื่อผิด ไม่ถือว่าต่างกันสาระสำคัญ

๔. ข้อหารับของโจร ฟ้องว่าได้ทรัพย์สินมาจากการลักทรัพย์ แต่ทางพิจารณา
ได้มาจากยกยกออกไม่ถือว่าต่างกันสาระสำคัญ (ฎ.๒๒๑๘/๑๐ ฎ.)

๕. ดูหมิ่นกับหมิ่นประมาท

๕.๑ ดูหมิ่นเจ้าพนักงาน **ถ้าคนที่ถูกดูหมิ่นผิดคน** ถือว่าแตกต่าง
ในสาระสำคัญ(ฎ.๒๐๗/๒๘ ,๓๘๔๑/๖๓) B

๕.๒ หมิ่นประมาท แม้บุคคลที่สามจะต่างคนกันก็ไม่ใช่อัฒษาระสำคัญ (ฎ.๓๐๘๖/๑๖) แม้แต่ในชั้นบรรยายฟ้องก็ไม่จำเป็นต้องระบุชื่อบุคคลที่ ๓ ว่าเป็นใคร เพียงแต่ต้องระบุว่าใส่ความต่อบุคคลที่ ๓ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความผิด

๖. เจ้าพนักงานเบียดบังทรัพย์ กับยกยก

ฎ.๗๖๙๗/๖๑ ฟ้องฐานกระทำความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานเบียดบังทรัพย์ตาม ม.๑๔๗ ทางพิจารณาได้ความว่าจำเลยเบียดบังโดยไม่ได้เป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่เป็นยกยกทรัพย์ ตาม ม.๓๕๒ ลงได้ตาม ม.๑๙๒ ว.ท้าย A

๗. พยายามฆ่า กับทำร้ายร่างกายสาหัสโดยบันดาลโทสะ

ฎ.๗๐๐๔/๖๑ ฟ้องพยายามฆ่า ทางพิจารณาได้ความว่าทำร้ายร่างกายสาหัสโดยบันดาลโทสะ ตาม ม.๒๙๗(๘) ประกอบ ม.๗๒ ถือว่ารวมอยู่ในความผิดฐานพยายามฆ่าและเป็นความผิดได้อยู่ในตัวเอง จึงลงโทษได้ตาม มาตรา๑๙๒ วรรคท้าย

๘. พยายามฆ่ากับยิงปืนโดยใช้เหตุเป็นความผิดได้อยู่ในตัว (ฎ.๒๘๙๒/๖๒)

จบครั้งที่ ๕ (๒๑ ก.พ.๖๕)